

بررسی رویکرد داوری در ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان و اصلاحیه پیشنهادی در بکارگیری قاضی تحکیم

عبدالرضا پیل زور*1، حسن ساقی2

۱- دانشجوی دوره کارشناسی ارشد عمران، گرایش مهندسی و مدیریت ساخت، دانشکده فنی و مهندسی، دانشگاه حکیم سبزواری،
abdi.pilzoor@gmail.com

۲- استاد یار دانشکده فنی و مهندسی، دانشگاه حکیم سبزواری، ha.saghi@yahoo.com

چکیده

امروزه، طرح دعاوی به بخش تفکیک ناپذیر روند اجرای طرح‌های عمرانی، مبدل شده است. از یک سو، نیاز روز افزون جوامع بشری به زیر ساخت‌ها، منجر به سرمایه گذاری دولت‌ها در بودجه عمومی برای احداث طرح‌های زیربنایی عمرانی شده است و از آنجا که اجرای این طرح‌ها با هدف منفعت عمومی گره خورده است، اجرای با کیفیت آن‌ها در زمان مشخص و با صرف هزینه‌ی معین اهمیت بسزایی دارد. عدم دستیابی به هر یک از این سه شاخص می‌تواند زمینه طرح دعاوی متعددی را در پروژه‌های عمرانی فراهم سازد. از سوی دیگر، دعاوی مطرح شده تاثیر به‌سزایی بر هزینه مصرفی و زمان انجام پروژه داشته و حل و فصل آن‌ها در بهبود بهره‌وری و موفقیت طرح‌های عمرانی نقش مستقیم خواهد داشت. در واگذاری اجرای طرح‌های عظیم عمرانی، قانونگذار در بند (ج) ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان، حل اختلاف به روش داوری را برای رسیدگی به اختلافات طرفین پیمان با هدف برقراری صلح و سازش خارج از سیستم قضایی، لحاظ نموده است. مقاله حاضر به بررسی این موضوع پرداخته است که شرط داوری پیش بینی شده در شرایط عمومی پیمان تا چه حد با ارکان و شرایط حاکم بر داوری، قوانین بالا دست و همچنین ضوابط قراردادهای اداری انطباق دارد. بعلاوه نهاد فقهی قاضی تحکیم و امکان جایگزینی و بکارگیری آن در ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان، مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

کلید واژگان: داوری، اوصاف داوری، قرارداد اداری، منفعت عمومی، اصل تناظر، قاضی تحکیم

۱- مقدمه

فرآیند رسیدگی به دعاوی زمان بر و پر هزینه است. در رسیدگی به دعاوی پیچیده صنعت ساخت بدلیل فرآیند طولانی کشف حقیقت، زمان و هزینه فصل خصومت در طرح‌های عمرانی را برای مراجع صالح دو چندان می‌نماید. هدف از اجرای طرح‌های عمرانی، تأمین منفعت و مصالح عمومی است و با توجه به تاثیر چشم‌گیری که ادعاهای ساخت بر زمان و هزینه تمام شده هر طرح عمرانی خواهد داشت، فیصله خصومت بین طرفین پیمان در طرح‌های عمرانی با بهره‌گیری از سایر روش‌های حل اختلاف از جمله: مذاکره، وساطت، مصالحه، میانجی، داوری و غیره، در حقیقت گام برداشتن در راستای تحقق منفعت عمومی است. قانونگذار جهت حل اختلاف در طرح‌های عمرانی در بند (ج) ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان، داوری شورای عالی